

Tuulivoimahanke Soidinmäki

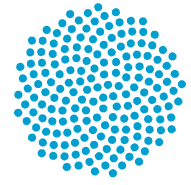

2013-12-12

Natura 2000 –arvioinnin tarveharkinta; Kulhanvuoren alue (FI0900112, SCI ja SPA)

Kulhanvuoren Natura 2000-alueen Natura-arvioinnin tarvearviointi

Triventus[®]
Consulting

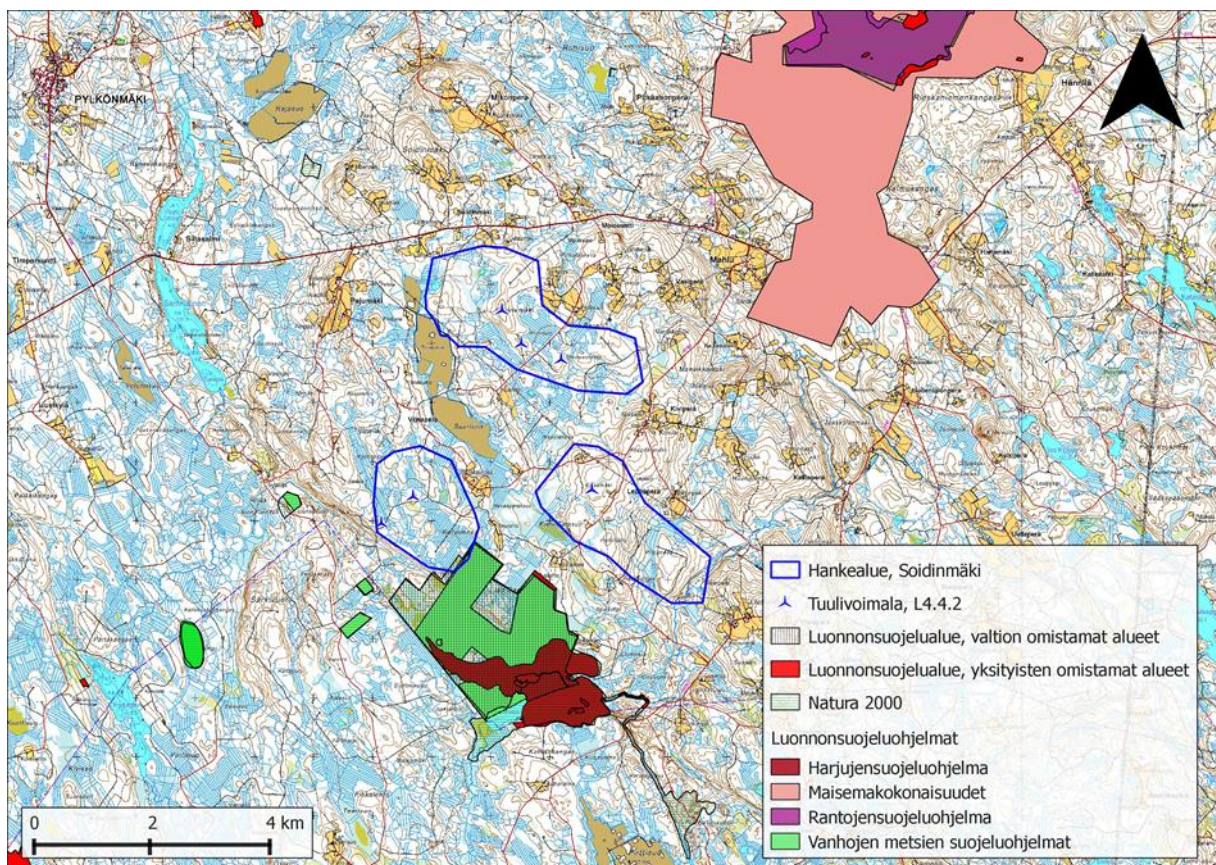
Tilaaaja: Megatuuli Oy
Konsultti: Triventus Consulting
Pvm: 2013-12-12
Projekti: Soidinmäki
Tekijä: FM (Biologi) Thomas Bonn

Tuulivoimahanke Soidinmäki

NATURA 2000 –ARVIOINNIN TARVEHARKINTA; KULHANVUOREN ALUE (FI0900112, SCI JA SPA)

1 JOHDANTO

Kulhanvuoren Natura 2000-alue sijaitsee lähellä suunniteltua Soidinmäen kuuden voimalan tuulivoimahankeita rajautuen hankealueen eteläreunaan. Lähimmät tuulivoimalat sijaitsevat vähintään kilometrin päässä Natura-alueesta (Kuva 1).

Kuva 1. Kulhanvuoren Natura 2000-alueen sijainti suhteessa Soidinmäen tuulivoimahankeeseen.

2 ALUEEN KUVAUS

Kulhanvuoren alue on sekä luontodirektiivin että lintudirektiivin perusteella Natura-verkoston sisällytetty (SCI ja SPA), kooltaan 745 ha:n alue Saarijärven ja Multian kuntien alueella. Alue käsittää Kulhan-

vuoren vanhojen metsien suojelualueen ja siihen kuuluvan ja osittain välittömästi siihen rajautuvan harjuensuojeluohjelman mukaisen harjualueen rajauksen. Alueeseen kuuluu lisäksi kaksi yksityismaiden vanhojen metsien suojeluohjelman kohdetta (Viuhkavuori ja Saunalehto). Pirttijärvenkalliot on valtakunnallisen kallioalueinventoinnin kohde. Natura-alueen toteutuskeinona Kangaslammin ympäristön harjualueella on maa-aineslaki ja metsälaki. Muut alueet toteutetaan luonnonsuojelualueina. Vesialueilla toteuttamiskeinona on vesilaki ja rannoilla voi tulla kyseeseen rakennuslaki.

Kulhanvuoren alue on sisällytetty Natura 2000-verkostoon seuraavien luontotyyppien ja lajien takia:

Luontodirektiivin liitteen I luontotyypit:

Humuspitoiset lammet ja järvet, 2 % alueen pinta-alasta

Vuorten alapuoliset tasankojoet, joissa on Ranunculion fluitantis ja Callitriche-Batrachium-kasvillisuutta, 2 % alueen pinta-alasta

Vaihtumissuot ja rantasuot, 2 % alueen pinta-alasta

*Aapasuot, 8 % alueen pinta-alasta

Kasvipeitteiset silikaattikalliot, 3 % alueen pinta-alasta

*Boreaaliset luonnonmetsät, 17 % alueen pinta-alasta

Harjumuodostumien metsäiset luontotyypit, 8 % alueen pinta-alasta

*Puustoiset suot, 21 % alueen pinta-alasta

* = priorisoitu luontotyyppi

Luontodirektiivin liitteen II lajit:

*liito-orava

* = priorisoitu laji

Lintudirektiivin liitteen I lajit:

kapustarinta

kehrääjä

kurki

laulujoutsen

liro

metso

palokärki

pikkulepinkäinen

pikkusieppo

pohjantikka

pyy

varpuspöllö

viirupöllö

Kulhanvuoren alueen luonto on monipuolinen, käsittäen luonnontilaisia soita ja edustavaa metsäluontoa sekä geologisesti arvokkaita kohteita. Alueen metsät ovat pääosin puolukka- ja kanervatyypin mäntyvaltaisia kankaita. Aluetta luonnehtii Kiviharjun-Kulhanvuoren harjujakso, valtakunnallisesti merkittävä harjualue. Harjun pohjoispuolella sijaitseva Syväojarotko on rotkolaakso, jonka pohjalla virtaa puro. Rotkon jäkälälajistossa on pohjoisen lajiston piirteitä. Kulhanvuoren suojelualueen luoteispuolelle jäävä Iso-Mustan ympäristön suot ja etenkin Koirajoen luusuan ympäristössä on hienoa luhtanevaa. Alueella kasvaa mm. hanhenpajua ja ruohokanukkaa. (Ympäristöhallinnon internet-sivut 2013)

3 MAHDOLLISET VAIKUTUSMEKANISMIT

Kulhanvuoren Natura-alueen arvon perusta on erityisesti vaihtelevassa iäkkäässä puustossa, mutta myös monipuolisissa ja edustavissa vesistöissä sekä edustavassa suo-, harju- ja kallioluonnossa. Pesimälinnusto on monipuolinen ja edustava kuvastaen luontotyyppien moninaisuutta ja edustavuutta.

Soidinmäen tuulivoimahankkeesta voisi kohdistua haitallisia vaikutuksia Kulhanvuoren Natura-alueeseen, mikäli hankkeen johdosta alueelle tai aivan sen tuntumaan sijoitettaisiin tuulivoimaloita, uusia teitä, maakaapeleita tai muita rakennelmia, tai jos olemassa olevia teitä jouduttaisiin leventämään kuljetuksia varten. Tällöin jouduttaisiin raivaamaan puustoa ja rakentamaan perustuksia, millä voisi olla haitallisia vaikutuksia esimerkiksi mikroilmastoon ja vesiolosuhteisiin ja myös liito-oravan ja lintujen elinympäristöjä pirstova vaikutus. Hankkeella voisi tätä kautta olla haitallisia vaikutuksia alueella esiintyvien luontodirektiivin luontotyyppien edustavuuteen, ja alueella esiintyvien lintudirektiivin liitteen I lajien elinympäristöjen runsauteen. Toiminnassa olevilla tuulivoimaloilla ja kuljetuksilla voisi olla lintuja ja ainakin teoriassa myös liito-oravaa häiritsevää vaikutus melun takia, ja näin ollen vaikutuksia niiden esiintymiseen ja pesimätulokseen alueella.

4 VAIKUTUKSET

4.1 Luontotyypit

Kulhanvuoren Natura-alueelle ei sijoiteta tuulivoimaloita, uusia tielinjauksia, ilmavoimajohtoja tai maakaapeleita, joten Natura-alueeseen ei kosketa millään tavalla. Lähin tuulivoimala tulee sijaitsemaan melko tarkalleen kilometrin päässä Natura-alueen luoteis-pohjoispuolella (Kuva 1). Seuraavaksi lähin voimala tulisi sijaitsemaan noin 1,3 kilometrin päässä Natura-alueesta. Natura-alueen läpi tai läheisyydessä (1 km etäisyydellä) ei kulje kuljetusreittejä, eikä sen läpi tai läheisyyteen suunnitella voimajohtoa tai maakaapelia. Näillä etäisyyksillä tuulivoimaloiden, teiden, maakaapeleiden tai pystytysalueiden rakentamisella ei tulisi olemaan haitallisia vaikutuksia Kulhanvuoren Natura-alueen vesi-, maaperä-, kallioperä tai mikroilmasto-olosuhteisiin, eikä näin ollen niihin luontotyyppeihin, joiden perusteella alue on sisällytetty Natura-verkostoon mm. koska väliin jää nykyisessä muodossaan metsää ja suota riittävänä suojavyöhykkeenä.

4.2 Linnusto

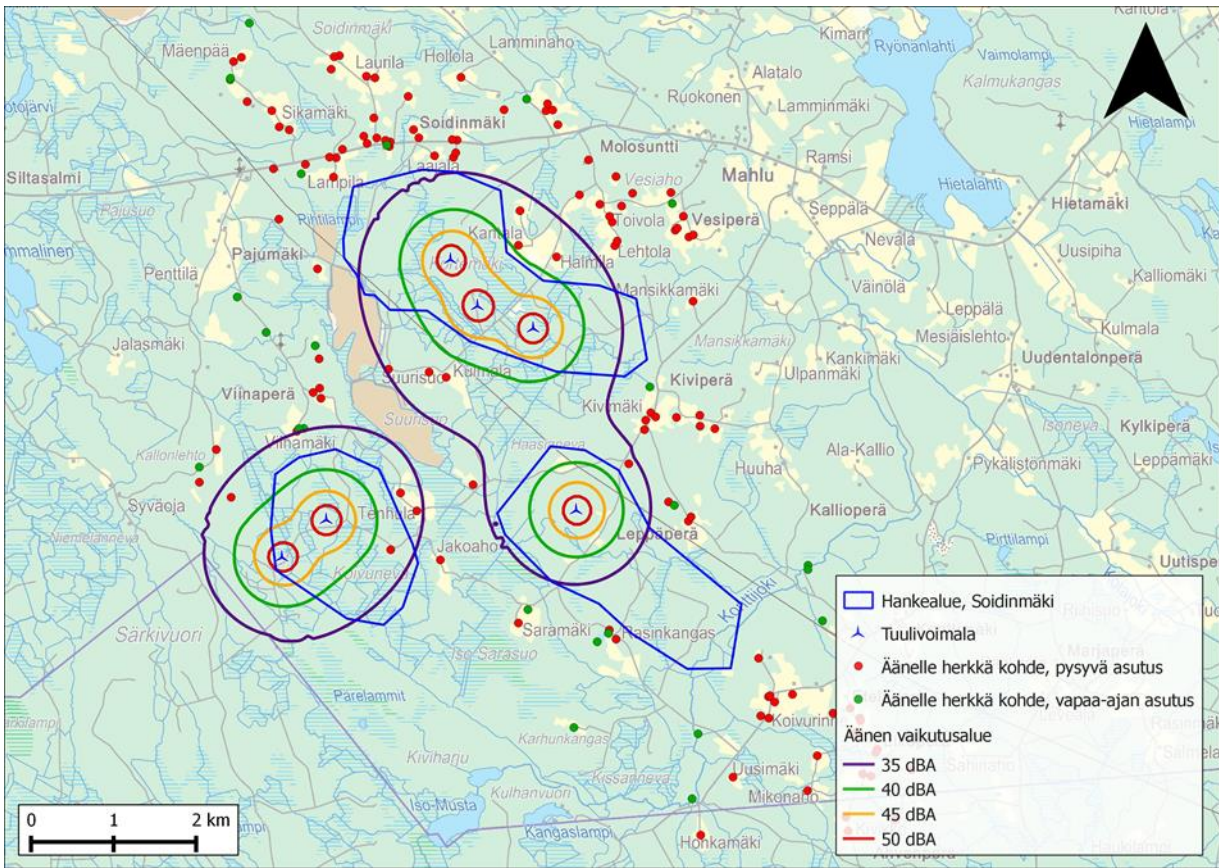
Soidinmäen suunnitellun tuulivoimapuistoalueen pesimälinnusto selvitettiin kattavasti kartoitus-, linja- ja pistelaskennoin vuonna 2013 (Ahlman 2013a). Tulosten perusteella pesimätiheydet eivät ole merkittävän suuria, mikä johtuu hankealueen biotoopeista. Alueella on vain hyvin pienialaisesti vanhemman ikäluokan metsää. Tutkimusalueelta löydettiin yhteensä 62 lajin reviirit, joista valtaosa on hyvin tavallisia pesimälajeja. Lajistoon lukeutuu seuraavat huomionarvoiset lajit: tavi, telkkä, ppy, teeri, metso, liro, käenpiika, palokärki, niittykirvinen, leppälintu, kivitasku, sirittäjä, pikkulepinkäinen ja punavarpunen.

Näistä pyy, metso, liro, palokärki ja pikkulepinkäinen ovat Kulhanvuoren Natura-alueella esiintyviä lintudirektiivin liitteen I lajeja.

Alueelta löydettiin runsaasti merkkejä metson esiintymisestä, mutta ei lainkaan metson soitimeen viittaavia jälkiä vuoden 2013 inventoinnissa. Alueella on pesimälinnustoselvityksen perusteella varsin vakaa metsokanta, mutta soidinalue sijaitsee tuulivoimapuistorajauksen ulkopuolella (Ahlman 2013a). Etäisyys lähimmistä voimaloista Natura-alueeseen, ja sillä mahdollisesti oleviin metson soidinpaikkoihin, on pienimmillään tasan kilometri, mitä voidaan pitää täysin riittävänä etäisyytenä metson soitimen kannalta. Metso lentää pääosin tuulivoimaloiden roottorikorkeuden alapuolella, joten törmäysriski on erittäin alhainen. Hankkeella ei edellä mainituista syistä johtuen arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia metson esiintymiseen alueella, eikä näin ollen myöskään läheisen Kulhanvuoren Natura-alueen metsokantaan.

Muillakin alueen pesimälinnuilla, mukaan lukien lintudirektiivin liitteen I lajit, on runsaasti vastaavia elinympäristöjä hankealueen ulkopuolella, eikä hankealuetta voi pitää niiden paikallisten populaatioiden kannalta erityisen tärkeänä niiden hankealueella sijaitsevien elinympäristöjen vaatimattomuuden takia. Huomionarvoiset lajit pyritään ottamaan huomioon hankesuunnittelussa.

Kun lisäksi hankkeesta laadittu äänimallinnus osoittaa, että hankkeesta aiheutuva äänitaso Kulhanvuoren Natura-alueella jäisi alle 35 dBA:n (Kuva 2), eli selvästi alle ympäristöministeriön luonnonsuojelualueille antaman suunnitteluohjearvon (40 dBA), ei ole odotettavissa Kulhanvuoren Natura-alueella esiintyviin lintudirektiivin liitteen I lajeihin kohdistuvia, tuulivoimaloiden äänestä aiheutuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Kuva 2. Soidinmäen tuulivoimahankkeen äänen leviämismallinnus.

Tuulivoiman kannalta herkkinä pidetyt lajit laulujoutsen ja kurki (2 paria kumpaakin lajia Natura-lomakkeen mukaan) pesivät todennäköisesti yli kolmen kilometrin päässä lähimmistä tuulivoimaloista Natura-alueen lammilla tai näiden tuntumassa avosoilla, eikä mikään viittaa siihen, että ne suosisivat erityisesti pohjoista suuntaa lentoreittinään. Lintujen on myös helppo kiertää suunnitellut kuusi voimalaa koska hanke on pieni ja voimalaryhmien väliin jää selviä lentoväyliä. Törmäysten riskiä on näin ollen pidettävä pienenä, eikä näiden lajien Natura-alueen populaatioihin odoteta kohdistuvan merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Kaikki Kulhanvuoren Natura-alueen lintudirektiivin liitteen I lajit ovat pesiviä tai muuten alueella pysyviä lajia. Natura-lomakkeessa mainitaan erikseen alueella talvehtivana muuttolintuna koskikara. Koskikara viihtyy todennäköisesti yli kolmen kilometrin päässä lähimmistä tuulivoimaloista Kulhankosken virtavesissä, eikä hankkeella tällä etäisyydellä tule olemaan haitallisia vaikutuksia lajin esiintymiseen alueella talvella.

4.3 Liito-orava

Hankealueelta ei vuoden 2013 inventoinnissa (Ahlman 2013a) löytynyt lainkaan merkkejä liito-oravan esiintymisestä, eikä alueella ole juurikaan soveliaista elinympäristöä. Hankealueella ei näin ollen ole merkitystä ympäröivän alueen, mukaan lukien Kulhanvuoren Natura-alue, liito-oravapopulaatiolle.

Liito-oravan elinympäristöt Kulhanvuoren Natura-alueella ovat vähintään yhden kilometrin päässä lähimmästä tuulivoimalasta, eikä Natura-alueen kautta tai läheisyydessä (1 km etäisyydellä) kulje kuljetus- tai kaapeli-/voimajohtoreittejä. Liito-oravan elinympäristöihin ei siis kosketa. Liito-orava ei ole meluhäiriöille erityisen herkkä, se pesii mm. aivan teiden ja ihmisasumusten läheisyydessä. Luonteeltaan pysyvimmistä, tuulivoimaloiden käytön aikaisista meluvaikutuksista liito-oravaan ei toistaiseksi ole tutki-

mustietoa. Etäisyyden ollessa vähintään yksi kilometri, ja äänentason jäädessä alle 35 dBA ei ole odotettavissa, että tuulivoimaloista aiheutuvalla äänellä olisi vaikutuksia liito-oravan esiintymiseen Kulhanvuoren Natura-alueella.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Soidinmäen tuulivoimahankkeen ei odoteta aiheuttavan välittömiä tai välillisiä merkittäviä haitallisia vaikutuksia Kulhanvuoren Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin ja eläinlajistoon, joten niiden levinneisyys ja edustavuus alueella eivät muutu hankkeen toteutuessa. Luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi ei näin ollen ole tarpeen.

6 LÄHTEET

Ahlman, S. 2013a: Saarijärven Soidinmäen tuulivoimapuiston pesimälinnusto-, viitasammakko- ja liito-oravaselvitys 2013. Ahlman Group Oy.

Kulhanvuoren Natura-alueen tietolomake.

Ympäristöhallinnon internet-sivut 2013: (http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Kulhanvuoren_alue%286004%29)